

H8 - Kuldudjævning

Det er vigtigt, at der er en funktionel patte til hver gris

Med kuldudjævning sikres, at soen passer flest mulige pattegrise.

1. Kuld størrelsen skal justeres til det antal grise, som soen kan passe, snarest efter at grisene efter 12 timer efter fødsel har fået råmælk nok.
2. Indtil 36 (48) timer efter faringen kan man lægge grise til ledige patter hos soen, uden at patten er blevet gold.
3. Kuldudjævn til 12 - 15 pattegrise pr. kuld afhængigt af antal velfungerende patter. Udnyt først overtallige patter ved de nyfærede søer, der har færre grise, end de har velfungerende patter.
4. Hvis der stadig er grise tilovers, skal der laves ammesøer.
5. Små grise skal så vidt muligt lægges til 2. kulds søer.
6. Flyt primært de store pattegrise fra kuld.
7. Flyt så få pattegrise som muligt mellem kuldene men flyt dem, inden de bliver utrikelige.
8. Der bør ikke flyttes grise imellem kuld senere end 2. døgn efter faring. Grise, der er over 2 døgn gamle, kan samles hos en opsamlingsso.

Soen har flere pattegrise end den kan passe. Desuden er lågen på pattegrisehulen slået op

Hvis der ikke kuldudjævnes rettidigt.

- Soen kan kun die det antal grise, som der er patter til.
- De mindste og sidstfødte grise taber kampen om mælken.

Hvis kuldudjævningen sker for tidligt, er der risiko for at

- Pattegrisene ikke har fået råmælk og dør pga. manglende immunstoffer.

Hvis kuldudjævningen sker for sent, er der risiko for at

- Patteordenen forstyrres i de kuld, hvor der sættes grise til.
- Soen er for langt fra faring, og patten hos modtagersoen er goldet.

Pkt.	Supplerende kommentarer - Kuldudjævning
1.	<p>Det er livsvigtigt, at alle grisene får råmælk, inden de flyttes. De mindste grise kan være 12 timer om at optage nok råmælk. Hvis en lille gris flyttes til en so, der stadig farer, eller lige er blevet færdig med at fare, kan grisen få råmælk hos denne. Efter 12 timer bør de største kuldudjævnes / flyttes til ammeso, hvis der er for mange grise i kuldet. Dette sikrer, at de mindste optager tilstrækkeligt med råmælk. Hvis soen ikke er færdig med at fare, eller der ikke kan foretages kuldudjævning, kan de største / førstfødte grise lukkes ind i pattegrisehulen, således at de mindste / sidstfødte får plads ved yveret, og derved mulighed for at optage råmælk.</p>
2.	<p>Håndtering af overskudsgrise:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Overskudsgrise flyttes i første omgang til nyfarede kuld, hvor der er ledige patter ved soen. • Hvis en so har faret indenfor de sidste 2 døgn, og der dør en gris i kuldet, kan der sættes en gris til. Det kræver at grisen er større end de andre grise i kuldet. • Ved flytning til kuld, hvor der er død én eller flere pattegrise, er det vigtigt at sikre sig, at soen ikke er syg, eller har flere grise end antallet af funktionelle patter. • Vurdér desuden soens huld, og tjek i soens logbog, hvordan den klarede den seneste diegivningsperiode.
3.	<p>Anden prioritet for overskudsgrise er etablering af ammekuld. Se H9 - Ammesoen.</p>
4.	<p>2. kulds og 3. kulds søer er de bedste til at modtage små grise. Undgå at bruge 1. kulds søer, da disse har brug for de størst mulige grise til at stimulere yveret.</p>
5.	<p>For at sikre alle grise en fungerende patte, skal kuldudjævningen være afsluttet senest 36 timer efter faringen. Kuldudjævnes senere øges risikoen for, at patter, der ikke er blevet brugt, ikke længere giver mælk.</p>
6.	<p>Der kan gå lang tid (3 - 8 timer), før de flyttede grise optager mælk hos den nye so. De grise, som flyttes, skal derfor have livskraft til at klare flytningen. Samtidig er det vigtigt, at de pattegrise, der flyttes til kuldet, som minimum har samme størrelse som resten af kuldet.</p>
7.	<p>Som hovedregel trives pattegrisene bedst ved egen moder, derfor bør der flyttes så få grise som muligt. Hold øje med svage grise. Det vil sige</p> <ul style="list-style-type: none"> • Små grise. • Urolige grise. • Grise der ligger passivt i eller uden for hulen.
8.	<p>Se H12 - Opsamlingsso til pattegrise med nedsat trivsel.</p>